

Ühingu 2015. aasta kokkuvõte

Autor: Mariliis Männik-Sepp, ESAÜ tegevjuht, Rahandusministeerium

2015. aasta läheb ESAÜ ajalukku 15nda juubeli suurejoonelise tähistamise aastana.

15 tegevusaastat on vabatahtlikkuse alusel tegutseva organisatsiooni jaoks märkimisväärne vanus. Ühingu kasvamise ja arengusse on oma osa andnud väga suur hulk missiooniga inimesi. Olulisemaid sündmusi ühingu kronoloogias meenutati juubeliaasta konverentsi õhtusel vastuvõtul ning sel aastal on valmimas ka ühingu viitteist tegevusaastat kajastav raamat. Järgnevalt on kokku võetud 2015. aasta olulisemad sündmused, mida juhatus presenteeris juba traditsiooniks kujunenud ühingu jõulu-seminaridel Tallinnas ja Tartus.

ESAÜ juhtimine

Ühingu juhtimises oli möödunud aastal mitmeid olulisi muudatusi. Üldkoosolekul maikuus kinnitati **juhatuse uus koosseis**: Elsa Leiten, Krista Nelson, Mare Timian, Roman Laidinen ja Ellen Kass. Oktoobris muutus juhatuse koosseis taas – Ellen Kass taandas

ennast juhatuse tegevusest ning juhatusse valiti kaks uut liiget: Piret Lantin ja Terje Keerberg.

Ühingu juhatusel ja tegevjuhil oli aktiivne ühingu eesmärkide täitmise aasta. Aasta jooksul toimus 11 juhatuse koosolekut ning 4 otsust tehti e-koosoleku vormis. Jooksvaid küsimusi arutas

juhatus aktiivselt ka e-posti teel. Osalesime Rahandusministeeriumi juures tegutseva kutsekomisjoni töös ning hoidsime ja arendasime koostöösuhteid ESAÜ partneritega. Arendasime koostööd Balti- ja Põhjamaade IIA-dega ning osalesime Euroopa IIA-de CEO-de töögrupi töös. Ühingu esimees osales Pekingis IIA Global Council'il (ülemaailmne IIA

kohalikke liikmesorganisatsioonide üldkoosolek) ning tegevjuht osales Pariisis toimunud ECIIA General Assembly'l (ECIIA liikmesorganisatsioonide üldkoosolek).

Ühingu põhikiri sai olulise uuenduskuuri, mis kinnitati üldkoosolekul 14.05. Põhilised muudatused: mittetulundusühingute seaduse põhimõtete selgem kajastamine, IIA ja ECIIA viidete täpsustamine, üldkoosoleku ülesannete sõnastuse täpsustamine, liikmelisuse peatamise, liikmetasude määramise ja maksmise ning ühingust väljaastumise korra täpsustamine, auliikmete käsitlemise täpsustamine ning mõistete korrigeerimine ja keeleline toimetamine.



Sisukord

Ühingu 2015. aasta kokkuvõte.....	1
Mis ootab ESAÜ liikmeid ees 2016. aastal?.....	6
ESAÜ liikmeskond	7
Sertifitseerimine (IV kv 2015 ja I kv 2016).....	7
ESAÜ 2016. aasta koolituskava	8
Täiendusõppe kohustuse täitmine - siseriiklik kutse ja kutsetase	9
Muud koolitused	10
Arvestusala uurimistööde konkurss 2015 tulemused	12
Rahandusministeeriumi tellitud uuringu „Arvestusala õigusraamistiku muutus aastatel 2004-2014“ tutvustus.....	14
Kvaliteedihindamise ümarlaud 10.12.2015.....	18
ESAÜ aastalõpuseminarid	20
Tartu Infohommik 28.12.2015 Tartu Ülikooli Kliinikumis	21
PwC infohommik andmekaitse ja küberturvalisuse teemal	22
Siseaudiitorite infotund Tartus korruptsiooni ja pettuste avastamise teemal	23
Kolleegile külla: SEB siseauditi üksus on võrdväärne partner organisatsiooni juhtidele.	24
Siseaudiitorite ümarlaud tulemusjuhtimise ja tulemuskaardi hindamise teemal.....	25
IIA standardid on muutumas	26
The Internal Audit Function and the Own Risk and Solvency Assessment	26
Uued IIA väljaanded.....	26
Uued CBOK aruanded.....	27
IIA raamatupoe uudised	27

Alates juulikuust jagab ühing Tallinnas ühist bürood Audiitorkogu ja Eesti Raamatupidajate Kojaga aadressil Tartu mnt 50. Büroos hoitakse ühingu dokumente ja varasid ning sinna oleme kolinud ka ka ESAÜ raamatukogu. ESAÜ saab büroos kasutada suurt koosolekuruumi nõupidamiste ja seminaride korraldamiseks.

Ühingu toimimise ja juhtimise tõhustamiseks jätkasime ühingu töökorralduse ja **kordade ajakohastamist** Ajakohastasime auliikmete statuudi, kinnitasime liikmete haldamise korra ning uuendasime raamatupidamise sise-eeskirja. Koostasime koolituste korraldamise ja koolitustel osalemise põhimõtted.

Finantsjuhtimine

2015. aasta oli ühingule finantsiliselt stabiilne: 70% ütludest laekus koolituste ja ürituste korraldamisest ning 14% liikmetasudest. Muude tulude allikaks olid projektitegevused ning sponsorlus.

Juubeliaasta ürituste tähistamiseks tegime tavapärasest suuremaid kulusid. Ühingu majandusaasta tulemused olid kokkuvõttes ootuspärased.

Liikmeskond

31.12.2015 seisuga oli ühingul **222 aktiivset liiget**, mis on 7 liiget enam võrreldes varasema aastaga. Aasta jooksul liitus ESAÜ-ga 24 uut liiget (7 neist detsembris toimunud liitumiskampaania raames) ja ühingust astus välja 18 liiget.

Ühingu liikmeskonnast on 39% avaliku sektori esindajad, 19% liikmetest töötavad finants- või kindlustusvaldkonnas ning 7% on audiitoribüroodest. Ülejäänud valdkonnad on vähemal määral esindatud.

2015. aasta lõpu seisuga oli 82 ESAÜ liiget (38%) erinevate rahvusvaheliste **sertifikaatide omanikud**: 31 CIA, 50 CGAP, 6 CRMA, 4 CCSA, 2 ACCA, 2 CFE, 2 CISA, 1 CFSA ja 1 CPIA sertifikaati. Siseriiklikku kutsetunnistust (atesteeritud siseaudiitor või avaliku sektori siseaudiitor) omas ca 1/3 liikmeskonnast.

Liikmetele läbiviidud küsitlusest saime väärtuslikku tagasisidet nende rahulolu kohta ning teavet ootustest ja vajadustest.

Aasta parimad

Jõuluseminaril tunnustasime liikmete ettepanekute alusel **aasta silmapaistvamaid**:

- „**Aasta tegu**“ – siseaudiitorite aasta-konverents 2015 (projektijuht Karin Karpa);
- „**Aasta siseaudiitor**“ – Mariliis Männik-Sepp (Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakonna II auditi talituse juhataja).



Pildil: Karin Karpa ja Mariliis Männik-Sepp

ESAÜ põhitegevus

Ühingu põhitegevuseks oli juubelikonverentsi, koolituste ja muude liikmeid ühendavate ürituste korraldamine liikmete kutseoskuste tagamiseks ja tõstmiseks ning omavahelise suhtlemise soodustamiseks.

Aasta jooksul korraldasime 13 erinevat koolitust ja seminari, Balti riikide siseaudiitoreid ühendava ümarlaua ning ESAÜ 15. juubelile pühendatud 2-päevase rahvusvahelise konverentsi.

ESAÜ üldkoosolekul maikuus pakuti ühingu 15nda juubeli puhul liikmetele torti ning tehti ühispilt.



Pildil: Elsa Leiten

Juubelikonverentsil raames toimus pidulik vastuvõtt, kus peeti kõnesid, toimus viktoriin, meenutati ühingu ajalugu ja erinevaid tegemisi, nautiti tantsuetendust ning söödi juubelitorti.

Juubeliaasta kulmineerus jõuluseminariga, kus meie liikmetele anti üle juubeliaasta meened – ESAÜ rinnamärgid ning juubelilogoga vihmavarjud.



Pildil: ESAÜ juubelitort



Pildil: ESAÜ juubelikonverentsil osalejad

Aasta jooksul toimus erinevaid **üritusi 167 CPE eest** (sh koolitusi, seminare ja konverents mahus 151 CPE tundi). Osalejate arvult olid üritused edukad, sh aastakonverentsist võttis osa üle 170 külalise seitsmest erinevast riigist. ESAÜ liikmete hulgast astus üles 21 koolitajat 14 erineval üritusel (koolitus, seminar, konverents). Jätkasime infohommikutega Tallinnas (4) ja Tartus (4) Ürituste sarja „Kollegile külla“ raames toimusid külastused EKEIsse ja Eesti Panka.



Pildil: ESAÜ juubelikonverentsi õhtune vastuvõtt

ESAÜ liikmed olid aktiivsed osalema erinevatel üritustel, mida kinnitab ka **statistika**: 12 inimest osalesid kaheksal ja enamal koolitusel/üritusel/seminaril. ESAÜ üritustel osales vähemalt 1 kord aastas 169 liiget 222st (76% liikmetest), sh koolitustel 163 inimest (73%

liikmetest). Mitteliikmeid osales erinevatel üritustel 59. Kokku osaleti ESAÜ üritustel 648 korda. Keskmiselt osales meie liige ühingu üritustel 2,9 korda aastas. Kuna sarnaselt varasema aastaga oli ka selle aasta üheks märksõnaks **liikmete kaasamine**, siis korraldati palju erinevaid ühistegevusi. Lisaks kaasasime liikmeid ESAÜ komisjonide töösse (revisjoni, eetika ning koolitus- ja arendus) ning ürituste korraldamisse (Balti ümarlaud, infohommikud, „Kollegile külla“ üritused ja aastakonverents).



Pildil: ESAÜ jõuluseminaril osalejad

Lisaks kaasasime vabatahtlikke järgmistesse tegevustesse: audititarkvara tööühm, raamatukogu töö korraldamine, artiklite kirjutamine ESAÜ Infolehte, IIA dokumentide tõlkimine, ESAÜ dokumendiarhiivi digitaliseerimine jne. Kokku osales aasta jooksul vahatahtlikes tegevustes taaskord üle 30 liikme. Juhatus tänas vabatahtlikke ühingu jõuluseminaril ning kinkis neile tänutäheks ESAÜ meened. **Kommunikatsiooniks** ühingu liikmete ja partneritega ning ürituste turundamiseks kasutasime e-kirja listi. ning. Aasta jooksul andsime välja kolm mahukat infolehte, mis jõudsid liikmeteni e-posti teel ning avaldasime ka ühingu kodulehel.

Märkimisväärt on ESAÜ panus ka IIA korraldatud ülemaailmsesse **CBOK uuringusse**

2015 – uuring oli liikmetele eestikeelsena kättesaadav ning selles osales 26% ühingu liikmetest (maailmas 11. koht osalusprotsendilt).

Olulise versta-postina saab esile tuua ka **audititarkavara tööühma** saavutused – koostöös Audiitorkoguga alustati E-dok tarkvaras siseauditile mõeldud mooduli arendustöödega, et luua funktsionaalne töövahend kõigile siseaudiitoritele.

ESAÜ osales ka Kutsekoja algatatud **OSKA projektis** (ESAÜ esindajana Elsa Leiten) ning Audiitorkogu korraldatud **arvestusalaste uurimustööde konkursis** (hindamiskomisjonis osales juhatus liige Mare Timian). **ECIIA ja EUROSAI liinis** koostöö edendamiseks nimetati ESAÜ kontaktisikuks juhatus liige Terje Keenberg.

liikmete töödandjalt kui ka laiemalt. Samuti vahendasime koostööpartnerite koolitusinfot ning teavet riigisisest ja välismaiste konverentside kohta.

- ESAÜ on valmis pakkuma siseauditeerimise kutsetegevuse standardite alaseid kvaliteedihindamisi (2015. aastal hindamisi ei toimunud; toimus kvaliteedihindamise teemaline ümarlaud).
- IIA tütarorganisatsioonina ja ECIIA liikmena on ESAÜ oma kohustuste täitmiseks edastanud nende teavet oma suhtluskanalite vahendusel (ühingu koduleht, infoleht, liikmele e-posti list, ühingu Facebooki leht). Info kutseeksamite sooritamise ning pideva enesetäiendamise nõuete täitmise kohta on liikmetele pidevalt kättesaadav ühingu kodulehel.



ESAÜ teenused

ESAÜ pakub erinevaid teenuseid oma liikmetele ning teistele siseauditeerimise valdkonnast huvitatud isikutele:

- Kolisime ESAÜ raamatukogu ESAÜ uude büroosse ning täiendasime seda ka mitmete uute väljaannetega.
- Kodulehel ja liikmete listis vahendasime liikmetele erialaseid tööpakkumisi nii

- Tõlkisime Eesti keelde IIA tegevusjuhendeid ning muid erinevaid IIA materjale: „Mõjusa riskijuhtimise ja kontrolli kolm kaitseliini“, „Kõik ühes tööpäevas: Pilg siseaudiitorite mitmekesisestele kohustustele“ ning koostööpartnerina

Rahandusministeeriumile tõlkisime IIA väljaantud „Kvaliteedi-hindamise Käsiraamatu“.

Kokkuvõttes oli edukas ja meeldejääv juubeliaasta. Täna juhatus liikmeid ja paljusid vabatahtlikke, kes aitasid kaasa ühingu eesmärkide saavutamisele ning tegevuste elluviimisele!

Mis ootab ESAÜ liikmeid ees 2016. aastal?

Autor: Elsa Leiten, ESAÜ juhatuse esimees, Tartu Ülikool

Uus aasta on alanud, ja küllap paljudki ühingu liikmed tunnevad huvi, mida toob elu pärast juubeliaastat?! Juhatus on aasta tegevuskava juba kinnitanud ning rõõmuga jagan seda ka teiega.

Ühingu juhtimises on suurim tähelepanu ühingu strateegia kujunemisel, et saaksime IIA tegemistega ühte jalga käia ning luua pikema vaate ühingu ja liikmeskonna arengule. On ju eelmise strateegia koostamisest möödunud viie aastaga ootused ja vajadused oluliselt muutunud – aeg on latt kõrgemale seada!

Koolitustegevuses jätkame aktiivselt ning eelmisel aastal hea töö eest palju kiidetud koolitus- ja arenduskomisjon on kokku pannud uue ahvatleva koolituskava. Korraldusliku poole pealt läheb alates veebruarist koolituste organiseerimise ülesanne tegevjuhilt üle koolituskoordinaatorile, kes toetab komisjoni tööd ning on edaspidi kõigis koolitusi puudutavates küsimustes esmane kontaktisik.

Koolituskavas peaks tasakaalu saama nii siseauditi klassikalised kui üldharivad teemad ning rohkelt on ruumi ka ümarlaudadele. Aprillis on toimumas Balti siseaudiitorite ümarlaud, kuhu pärast eelmise aasta õnnestunud üritust ootame juba ka naabreid põhjamaadest.

Samuti on juba eelmise aasta lõpul hoo sisse saanud kvaliteedihindamiste ümarlaudade sari, mille käigus teemadest ühisele arusaamisele jõudmiseks paneb väärilise punkti aprillis ingliskeelne kvaliteedihindamise koolitus.

Loodetavasti annab see tuule tiibadesse aastaid rahulikus tempos kasvu oodanud kvaliteedihindamistele!

Liikmete ühistegevustes on viimased aastad andnud selge joone nii infohommikute kui Kolleegile Külla üritustele, mis toimuvad ühtviisi aktiivselt edasi nii Põhja-Eestis kui Tartu piirkonnas. Nende populaarsete väikevormide kõrvale peaks tasakaalu andma ka spordisektsiooni üritused ning plaan on lõpuks taas ka liivarandadelt ja maasikapeenarde kõrvalt saada kokku ka suvepäevadeks!

Senisest enam otsime võimalusi siseriiklike koostöösuhete arendamiseks ja kutseala populariseerimiseks. Olulise sisendi kutseala tulevikuvajaduste ja -võimaluste kohta annab juba lõppemas olev Kutsekoja OSKA projekt, millest kevadel pikemalt juttu teeme. Aasta keskmes ongi siseaudiitorite järelkasv, suhted kõrgharidusasutustega ning suur osa tutvustavaid tegevusi on kavas ka maikuuks, mil IIA tähistab tavapäraselt kutseala tutvustavat kuud (*Internal Audit Awareness Month*).

Arendustegevustes oleme sel aastal tehnoloogialainel – kevadel on valmimas Audiitorkoguga koostöös valmiv siseauditi tarkvara ning ühingu uus koduleht, mis annab uued võimalused mh ka infokirjade väljaandmiseks. Mõlema suurprojekti mõjul loodame ladusamat kommunikatsiooni ja töökorraldust nii ühingus kui paljude siseauditi üksuste igapäevatöös.

Kokkuvõttes ongi aastat läbivad märksõnad kvaliteet, tehnoloogia ja populariseerimine. Võõrsõnaliste sihtide kõrvale tasub aga meeles pidada, et kogu aastat kroonib ka sel aastal ikka kodune kokkusaamine aastakonverentsil!

ESAÜ TEGEMISED JA UUDISED

ESAÜ liikmeskond

17.02.2016. a seisuga on ESAÜ-s 215 liiget.

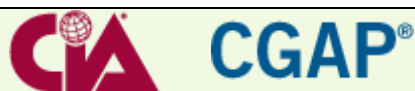
Tervitame 2015. aasta lõpus ning 2016. aasta alguses ühinguga liitunud uusi tegevliikmeid:

Uued liikmed:

- ✓ **Jaan Koppel**, Tallinna Kaubamaja Grupp
- Merike Varik**
- ✓ **Darja Antropova**, Admiral Markets AS
- ✓ **Regina Galimova**, Admiral Markets AS
- ✓ **Mati Veedla**, Kaitseväge Peastaap
- ✓ **Merle Plovits**, Haridus- ja Teadusministeerium
- ✓ **Reet Kambla**, Eesti Haigekassa
- ✓ **Ailen Vali**, Rahandusministeerium

Sertifitseerimine (IV kv 2015 ja I kv 2016)

Õnnitleme ESAÜ liikmeid, kes on saanud rahvusvahelise sertifikaadi ja/või kellele on omistatud siseaudiitori kutse või kutsetase.



CIA sertifikaat ja atesteeritud siseaudiitori kutse omistati:

- ✓ **Erki Usin**, Deloitte Audit Eesti AS

CGAP sertifikaat ja avaliku sektori siseaudiitori (ASSA) kutsetase omistati:

- ✓ **Riina Karm**, Alexela Group OÜ
- ✓ **Ahto Eesmäe**, Keskkonnaministeerium
- ✓ **Jaak Evert**, SA Archimedes
- ✓ **Kadi Peets**, Rahandusministeerium

Täielik nimekiri sertifitseeritud ESAÜ liikmetest:
<http://siseaudit.ee/sertifitseerimine/sertifitseeritud-siseaudiitorid>



Soovime olla Teie usaldusväärne partner kvaliteedi küsimustes

ESAÜ pakub oma kvaliteediteenustega organisatsioonidele lisaväärtust, kasutades IIA rahvusvahelist võrdlusandmete andmebaasi ning parimate praktikate kogumikku.

ESAÜ kvaliteediteenused:

- kvaliteedi tagamise ja täiustamise programmi alane koolitustegevus;
- kvaliteedihindamise teemaline nõustamine;
- täielik välishindamine;
- sisemise hindamise sõltumatu väline kinnitamine.

ESAÜ-l on professionaalne hindamismeeskond, sertifitseeritud kvaliteedihindajad, kes vastavad IIA standardites esitatud nõuetele ning omavad pikaajalist siseauditeerimise alast töökogemust ja varasemat kvaliteedihindamise kogemust.

ESAÜ tugevusteks on jätkusuutlikkus ja sõltumatus, professionaalne ja kogemustega hindamismeeskond ning paindlik ja vajadusi arvestav lähenemine.

Kvaliteediteenuste pakkumisel järgime IIA standardeid ning IIA kvaliteedihindamise metoodikat.

Info: <http://www.siseaudit.ee/kvaliteedihindamine>

Pakkumised: info@siseaudit.ee

ESAÜ 2016. aasta koolituskava

Koolitus- ja arenduskomisjoni on valmis saanud ESAÜ 2016. aasta koolitusplaani, kus Koolitused ja seminarid jagunevad kolme gruppi:

1. Siseauditi maailmatrendid
2. Pehmed teemad/isiklik areng
3. Siseauditi klassika

Täiendavalt orraldame igakuiselt infohommikuid Tallinnas ja Tartus, üritusi sarjast „Kollegile Külla“ ning ümarlaudu erinevatel teemadel. Tulemas on ka traditsiooniline iga-aastane siseaudiitorite aastakonverents.

Siseauditi maailmatrendide kategoorias pakub ühing liikmetele järgmiseid koolitusi: *Lean Auditing*, pettuseriskide juhtimine organisatsioonis, talitluspidevuse auditeerimine, *Legal Compliance* korralduse auditeerimine organisatsioonis.

Pehmetel ja isikliku arenguga seotud teemadel viime läbi intervjuerimise koolituse (kehakeel ja seletuste võtmine), kontrolli ja inimkäitumise alase koolituse ning argumenteeritud aruande kirjutamise koolituse.

Siseauditi klassika kategooriasse kuuluvad järgmised planeeritavad koolitused: *CSA (Control Self-assessment)* praktiline juurutamine organisatsioonis, riskid tegevuse edasiandmisel ja kolmandate osapoolte auditeerimine, siseauditeerimise baaskoolitus, *CGAP* eksami ettevalmistuskursus, hangete ja ostude auditeerimine ning valitsemise ja riskijuhtimise protsesside auditeerimine.

Kevadel toimub teist korda Baltimaade siseaudiitorite ühine ümarlaud „*Baltic and*

Scandinavian Internal Auditors Roundtable 2016“, kuhu sel aastal plaanime kaasata ka Skandinaavia kolleege.

Esmakordselt toome Eestisse IIA metoodikal põhineva inglise keelse kvaliteedihindamise koolituse „*Performing an Effective Quality Assessment*“, mille läbijad saavad IIA kvaliteedihindaja tunnistuse.

Täpne informatsioon ESAÜ koolituste ja muude ürituste kohta on leitav kodulehelt: <http://siseaudit.ee/uudised/koolituskava>

IIA koolitus "Performing an Effective Quality Assessment"

19. - 20. aprillil Tallinnas

Olete oodatud osalema IIA metoodikal põhineval kvaliteedihindamise seminaril.

Seminar on mõeldud kõigile, kes on huvitatud kvaliteedihindamise läbiviimisest asutusesiseselt või välishindajana.

Kahepäevase seminari eesmärk on õpetada osalejaid läbi viima IIA standarditel ja IIA Kvaliteedihindamise Käsiraamatul põhinevat kvaliteedihindamist.

Seminari viib läbi valdkonna ekspert Norbert Wagner (IIA Austria).

Õppetöö toimub inglise keeles
Seminar maht – 16 CPE.

Seminari edukatele läbijatele omistatakse kvaliteedihindaja sertifikaat.

Täpsem teave:

<http://siseaudit.ee/koolitusinfo/qa-seminar-2016>

Skandinaavia ja Baltikumi siseaudiitorite ümarlaud 2016

6. - 8. aprillil Pärnus

Olete oodatud osalema Baltimaade ja Skandinaavia siseaudiitoreid ühendaval ümarlaul **ESTONIA Resort Hotel & Spa's**.

See on suurpärane võimalus rahvusvahelises seltskonnas arutleda erinevatel **siseauditeerimist puudutavatel teemadel** ning saada **uusi teadmisi ja vahetada kogemusi**.

Esimesel õhtul on osalejatele korraldatud **ühine õhtusöök** restoranis NOOT.

Ümarlauda **modereerib Helen Anijalg**, CIA, CGAP, CCSA, EAS-i siseauditi juht

Ümarlaud toimub **inglise keeles**. Maht: **14 CPE**

Täpsem teave:

<http://siseaudit.ee/koolitusinfo/baltic-and-scandinavian-internal-auditors-roundtable>

Kasulik on olla ESAÜ liige, sest ESAÜ koolitustel saab osaleda vähemalt 30% soodustusega.

Kõik koolitustega seotud küsimused ja ettepanekud on oodatud aadressil: koolitus@siseaudit.ee.

Täiendusõppe kohustuse täitmine - siseriiklik kutse ja kutsetase

Autor: Elsa Leiten, ESAÜ juhatuse esimees ja kontaktisik sertifitseerimisküsimustes

6. novembril 2015. a vaatas siseaudiitorite kutsekomisjon üle siseriikliku täiendusõppe tingimused ning andis omapoolsde tunnustuse

kõigile IIA direktiivis nr 4 esitatud täiendusõppe vormidele.

Sellest tulenevalt võib nüüd ka siseriiklikult tõsta oma pädevust nt siseauditeerimise teemaliste artiklite kirjutamise või tõlketööga, tegevusega auditikomiteedes või ESAÜ juhatuses-komisjonides, samuti väliste kvaliteedihindamiste läbiviimisega.

Sarnaselt IIA-le raporteerimisega ei ole kohe vaja edastada tõendavaid materjale või tunnistusi, küll tuleb olla valmis hilisemaks infoedastuseks ning põhjendusteks, miks just need teemad või selline viis aitas tõsta kutsealast pädevust. Oluline on seda tähele panna näiteks organisatsiooni tegevusalaga seotud enesetäiendamise puhul.

ESAÜ kodulehel on esitatud abistav tabel (<http://siseaudit.ee/uudised/taiendusoppe-kohustuse-taitmine-siseriiklik-kutse-ja-kutsetase>), et teave direktiivis leiduvate võimaluste ning eri viisidele seatud maksimumpiiridest oleks lihtsamini leitav. Tabel ei asenda direktiivi, mistõttu küsimuste korral on soovitatav kontrollida lähteandmeid otse direktiivist. Tabelis on lingid ingliskeelsele direktiivile ning varasema versiooni tõlkele (uus tõlge saab liikmetele peatselt kättesaadavaks).

Kuigi raporteerimine IIA-le ning Rahandusministeeriumile on nüüd sarnastel alustel, tasub silmas pidada paari olulist erisust:

- IIA-le tuleb raporteerida CPE tunde (1 CPE = 50 min), Rahandusministeeriumile aga akadeemilisi tunde (1 tund = 45 min);
- Koolitamise puhul tuleb IIAs lähtuda suulisele ettekandele pandud kriteeriumitest, siseriiklikult saab mahtu arvestada kahekordselt koolituse mahust (nt

14 CPED ESAÜ täispika koolituspäeva puhul).

- IIA võimaldab CPESid koguda ka ajakirja Internal Auditor konkreetset numbrit puudutavatele küsimustele vastamise eest, siseriiklikult see võimalus hetkel puudub (võimalus ei kajastu direktiivis).

Kuidas käituda raporteerimisel?

Kuigi algselt on **Audiitortegevusportaal** (ATP, <https://www.auditortegevus.ee>) kohandatud koolitustundidest raporteerimiseks, on Rahandusministeeriumi kinnitusel võimalik info sisestada suhteliselt vabas vormis.

Täiendusõppe info tuleb sisestada siseaudiitori registrikaardile. Selleks tuleb keskkonda sisse logida, valida vasakult menüüribalt „minu andmed“, edasi „siseaudiitori andmed“ ning seal "täiendusõpe". Vaate allservas tuleb vajutada nupule „muuda“ ning edasi juba „lisa uus täiendkoolitus“.

Head enesearendamist või IIA praeguse juhatuse esimehe Larry Harringtoni tegevusaasta teemat korrates: "Invest in Yourself"

Muud koolitused

EISAÜ

Täpsem teave: www.eisay.ee

Audiitorkogu

Täpsem teave: www.auditorkogu.ee

Eesti Raamatupidajate Kogu

Täpsem teave: www.erk.ee

Eesti Advokatuur

Eesti Advokatuuri koolitustele on oodatud kõik siseaudiitorid. Koolituste hinnaks on 60 EUR/inimene/koolitus.

Koolituskava:

<https://www.advokatuur.ee/est/koolitused>

Koolitusele registreerimine:

koolitused@advokatuur.ee.

EESTI KVALITEEDIÜHING

Lisainfo: www.eaq.ee

Kvaliteedijuhi pädevuskoolitus 2015/2016

Aeg: 23. september 2015 - 5. mai 2016.

Kursus toimub koostöös TTÜ-ga.

Lisainfo: <http://eaq.ee/sisu/kvaliteedijuhi-padevuskoolitus>

Kvaliteediarendaja arenguprogramm 2015/2016

Aeg: 22. oktoober 2015 kuni 12. mai 2016.

Programm toimub koostöös Asko Taluga (Selgus OÜ)

Lisainfo: <http://eaq.ee/sisu/kvaliteediarendaja-arenguprogramm>

EFQM assessorite väljaõppe kursus

Aeg: 13.-15.aprill Tallinnas

EFQM assessorite praktiline väljaõppe kursus toimub 3-päevase EFQM koolitusprogrammi alusel ja on suunatud neile, kellele pakub huvi EFQM Excellence Model ning assessorlus.

Lisainfo: <http://eaq.ee/sisu/efqm-assessorite-valjaoppe-kursus>

VÄLISKONVERENTSID

IIA Ungari kutsub Kesk- ja Ida-Euroopa (CEE) siseauditi konverentsile 19-20 mail 2016 Budapestis.

Täpsem teave: <http://ceeconference2016.iaa.hu/>



IIA Rootsi kutsub osalema ECIIA 2016. aasta konverentsil 6.-7. oktoobril Stockholmis.

Täpsem teave: <http://www.eciastockholm2016.eu/>



Rahvusvaheline Siseaudiitorite Instituut (IIA) tähistab sel aastal oma 75ndat juubelit. Olete oodatud osalema IIA rahvusvahelisel konverentsil 17.-20. juulil 2016 New Yorkis, USA-s.

Täpsem teave: <https://ic.globaliaa.org/>



Arvestusala uurimistööde konkurss 2015 tulemused

Autor: Mare Timian, ESAÜ juhatuse liige, ERR

Arvestusalaste uurimustööde konkurss 2015 on läbi saanud ja võitjad välja kuulutatud. Konkurssi korraldati juba teist aastat, selle eestvedajad on Audiitorkogu, Rahandusministeeriumi, Raamatupidajate Kogu ja Siseaudiitorite Ühing.

Arvestusalaste uurimustööde teemade ring oli lai. Konkursi korraldajad pakkusid ka omalt poolt välja valiku teemasid välisauditist, siseauditist ja finantsarvestusest.

Siseauditi soovituslikud teemad olid sellised:

- Siseaudiitori kutsetegevuse standardite roll Eesti õigusruumis.
- Siseauditeerimise mõju raamatupidamise aastaaruande auditeerimise kvaliteedile.
- Tulemusauditi regulatsioon Eesti õigusruumis.
- Tulemusauditi metoodika.
- Siseaudiitori koondarvamuse metoodika ja kvaliteet.
- Siseauditi üksuse roll organisatsiooni kontrollikeskkonna kujunemises.
- Auditikomitee liikmete kompetentsid - nõuded ja tegelikkus.
- Auditikomitee rolli võimalused kohalikus omavalitsuses.
- Erinevate kindlustunnet pakkuvate ja kontrollifunktsioonide koostöö ning rollijaotus organisatsioonis.
- Siseauditi üksuse kvaliteedihindamine väikeses üksuses.

Konkursile esitati 53 tööd, sh 9 lõputööd, 3 uurimustööd, 8 bakalaureuse tööd ja 33

magistritööd. Õppeasutustest osalesid konkursil Tartu Ülikool (17 tööd), Tallinna Tehnikaülikool (26 tööd), Eesti Maaülikool (2 tööd), Sisekaitseakadeemia (2 tööd), Tallinna Majanduskool (5 tööd) ja Lääne-Viru Rakenduskõrgkool (1 töö).

Loetelu on huvitav, sest annab ühtlasi ka hea ülevaate õppeasutustest, kus õpetatakse arvestusalaga haakuvaid õppeaineid ning peegeldab mõneti ka õppeasutuse aktiivsust konkursil.

Auditi teemadel esitati konkursile 3 tööd: 1) Auditi ajalugu ja areng, 2) Auditikomiteed Eesti avaliku huvi üksuste näitel, 3) Siseauditeerimise areng ja selle täiustamise võimalused Eesti kohalikes omavalitsustes.

Konkursitööde hindamine

Konkursile esitatud töid hindas komisjon, kus olid esindatud kõik organisatsioonid, kes konkurssi korraldavad: Rahandusministeerium, Audiitorkogu, Siseaudiitorite Ühing ja Raamatupidajate Kogu. Siseaudiitorite ühingut esindas hindamiskomisjonis juhatuse liige Mare Timian.

Töid hinnata 5 kriteeriumi alusel:

- 1) Teema või käsitlemise uudsus ja aktuaalsus – päevakohasus, valdkonna tulipunktid
- 2) Uurimistulemuste kasu valdkonna arengusse – rahvusvaheline kasutatavus, töö laiem mõju eriala arengule
- 3) Järelduste kvaliteet – uus teadmine, järelduste praktiline kasutatavus
- 4) Teemakäsitlemise sügavus – teema käsitlemise põhjalikkus, kasutatud allikate valik

5) Keelekasutus – lihtne ja arusaadav tekst, erialase terminoloogia kasutamine

2015. aasta konkursi võidutööd

Konkursi võitjad kuulutati välja 10. detsembril 2015 Eesti Raamatupidajate Kogu teabepäeval. Võitjate vahel jagati auhinnafond 3700 eurot.

Konkursi parimad

1. **Peapreemia: Parim magistritöö** - „Kohaliku omavalitsuse maksejõuetuse ohu hindamine (Eesti omavalitsuste näitel)“, Eveli Vaher, juhendaja Margus Tinit

2. **Peapreemia: Parim bakalaureusetöö** - „Äristrateegia mõju ettevõtte finantstulemusele (AS Estonian Air näitel)“, Regina Albogatšijeva, juhendaja Jaan Alver

3. **Eriauhind: Parim finantsarvestust käsitlev uurimustöö** - „Majandusarvestuse protsessi mõjutavad tegurid tsentraliseeritud raamatupidamise tingimustes Tartu Vangla näitel“, Anna Kudimova

4. **Eriauhind: Uudne ja huvitav arvestusalane teemakäsitus** - „Tugiteenuste ühendamise projekti kulg riigiasutustes“, Jaana Saluste

5. **Eriauhind: Parim audiitortegevusala uurimustöö** - „Auditikomiteed Eesti avaliku huvi üksuste näitel“, Tiiu Lauri

Komisjoni liikmena olen väga rahul, et just need tööd pälvisid tunnustuse. Kõik auhinnatud tööd olid huvitavad lugeda ja väärivad saadud tunnustust – need tööd jäid silma väga hea taseme ja huvitava teemakäsitlusega.

Isiklikult köitis mind nendes töödes ka väga hea eesti keele kasutus ja ladus kirjutamisstiil.

Halvasti kirjutatud uurimustööd, kus on enam kui 100 lehekülge, ei jaksaks lihtsalt pikalt lugeda.

Veel tahan ära märkida, et eriliselt põnev käsitus ja vaatenurk oli parimaks pärjatud Eveli Vaheri magistritöös „Kohaliku omavalitsuse maksejõuetuse ohu hindamine (Eesti omavalitsuste näitel)“: huvitavad paralleelid ja võrdlusmaterjal Eesti omavalitsuste ja Ameerika linna Detroidi kaasuse vahel.

Siseaudiitorina oli mulle väga huvitav ja kasulik lugemismaterjal Tiiu Lauri parimaks tunnistatud audiitortegevusala uurimustöö „Auditikomiteed Eesti avaliku huvi üksuste näitel“. Tiiu on ära teinud ülipõhjaliku uurimustöö auditikomiteede teemal, alates seadusandlusest (auditikomitee kohustuslikkuse kriteeriumid) ja lõpetades tegeliku praktikaga ettevõtete tasandil (kas regulatsioone täidetakse ja millises ulatuses).

Õnnitlused kõikidele auhinnasaajatele ka Siseaudiitorite ühingu poolt ning loodame, et järgmistel konkurssidel on osavõtjate arv veelgi suurem ning konkursile tullakse senisest rohkem ka siseauditeerimise valdkonna teemadega.

2016. aasta konkurss on juba välja kuulutatud. Tööde esitamise tähtaeg on 30. juuni 2016. Viie parima töö vahel läheb jagamisele auhinnafond 3700 €.

Rohkem infot konkursi tingimuste kohta on leitav Audiitorkogu veebist

<http://www.auditorkogu.ee/konkurss/>

Rahandusministeeriumi tellitud uuringu „Arvestusala õigusraamistiku muutus aastatel 2004-2014“ tutvustus

Autor: Evelin Pungas, ESAÜ juhatuse liige, Sotsiaalministeeriumi siseauditi juht

Rahandusministeerium koostöös Eesti-Šveitsi koostööprojektiga tellis jätku- uuringu, mis kannab nime „Arvestusala õigusraamistiku muutus aastatel 2004-2014“. Uuringu viis läbi PricewaterhouseCoopers AS.

Rahandusministeerium ja PwC Eesti esitlesid uuringu tulemusi huvilistele 11. jaanuaril 2016. Avasõnad ütles rahandusminister Sven Sester, muudatusi raamatupidamise ja audiitortegevuse korralduses ja praktikates tutvustasid PwC Eesti auditiosakonna juht ja PwC rahvusvaheline partner Tiit Raimla, PwC ärikonsultatsioonide osakonna juhtivkonsultant Tarmo Meresmaa ning PwC Eesti vandeaudiitorid Liina Link ja Liis Talpas.

Esitluse salvestust saab vaadata Youtube'is: <https://www.youtube.com/watch?v=MwCvSV2LizM>

Uuringu eesmärk oli kaardistada arvestusala õigusraamistikus toimunud muutused antud perioodil Eestis ning tuua välja raamatupidamise ja audiitortegevuse korralduse tugevused ja nõrkused ning soovitusel, kuidas tugevdada veelgi finantsalase teabe kvaliteeti.

Tegemist on samalaadse jätku-uuringuga nagu Maailmapanga poolt läbi viidud ROSC uuring. Raport nimega „Report on the Observance of Standards and Codes (ROSC) Republic of Estonia“ kannab 25. mai 2004 kuupäeva.

Aruanne on avaldatud Maailmapanga kodulehel

(<https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/14548/350830EE0rosc1aa1est.pdf?sequence=1&isAllowed=y>)

2004. aasta aruandes tehti Eestile mitmeid soovitusi peamiselt auditi regulatsiooni ja järelevalve osas. Aruandes leiti, et audiitortegevuse regulatsioon Eestis jääb rahvusvahelistest parimatest tavadest maha.

Näiteks soovitati:

- suurendada finantsaruannete koostajate vastutust;
- tagada, et kõik avaliku huvi üksused lähtuksid IFRS-st;
- parendada finantsaruandluse läbipaistvuse nõudeid;
- tagada raamatupidamise ja auditeerimise standardite kehtestamine;
- täiustada auditeerimise alast regulatsiooni, et tugevdada auditi kvaliteeti;
- tõhustada järelevalvet ja kvaliteedikontrolli ning
- tõhustada Audiitorkogu struktuuri ja toimimist;
- täiustada akadeemilist ja kutsealast haridust ning koolitussüsteemi, sh rakendada pideva kutsealase arengu põhimõte.

11. jaanuaril 2016 avaldatud uuringu aruanne hõlmab arvestusala muutusi aastatel 2004-2014, sh regulatsioonides, standardites ja juhendites; järelevalve korralduses; hariduses (sh kutse taotlemises ning täiendõppes); kutse kvaliteedi tagamises; juhendmaterjalide kvaliteedis ja kättesaadavuses. Samuti kätkeb uuring Eesti siseriiklike regulatsioonide ja standardite võrdlust Euroopa parima praktikaga ning aastaaruannete kasutajate (investorite, finantssektori jt) tagasisidet teostatud muudatustele ja finantsaruannete kvaliteedile ning usaldusväärsele tervikuna.

Raportis on jõutud järeldusele, et 2004. aastal tehtud soovitusel on peasjalikult ellu viidud, kuid mõningatele aspektidele tuleb veel tähelepanu pöörata.

Oma esitluses tõid uuringu läbiviijad välja järgneva:

1) Keskmiselt 15% kõikidest äriüksustest on jätnud oma raamatupidamise aastaaruande äriregistrile esitamata.

Lisaks sellele on suhteliselt suur osa audiitorite aruannetest märkustega või isegi eitavad/otsuse andmate jätmised, kuid ka see ei ole asjaomaseid ettevõtteid eriti mõjutanud.

Uuringu läbiviijad soovivad võtta vaatluse alla majandusaasta aruannete mitteesitamise põhjused ning analüüsida nende üksuste osakaalu ja mõju kogumajandusele. Vajaduse korral kaaluda sanktsioonide kehtestamist.

2) Probleemina on välja toodud valdkonna jätkusuutlik rahastamine.

Suur osa arvestusvaldkonna arengutest viimase 10 aasta jooksul on rahastatud Eesti-Šveitsi koostööprogrammi alusel. Kuna see programm on lõppenud, on tekkinud küsimus, milline on raamatupidamise-ja auditeerimistegevuse rahastamise mudel tulevikus. Uuringu läbiviijate hinnangul eksisteerib täiendav rahastamisvajadus muuhulgas audiitorite järelevalve finantseerimisel, e-dok tarkvara edasisel arendusel; riiklike andmebaaside integreerimisel, haridusasutuste õppematerjalide täiendamisel ning audiitoriteksamiprogrammi küsimuste uuendamisel.

Soovitusena on toodud kaaluda, kas on võimalik Eesti-Šveitsi koostööprogramm „vol2“ või kas on võimalik osaleda muudes sarnastes programmides.

3) Praegu kehtiv avaliku huvi üksuse määratlus on väga lai.

See on märgatavalt laiem kui EL-is keskmiselt, s.h Soomes, Rootsis, Suurbritannias ja Saksamaal, hõlmates ka üksusi, ainuüksi nende suuruse tõttu, mis alati ei tähenda suure avaliku huvi olemasolu.

Ettepanek on avaliku huvi üksuse määratlus üle vaadata ja võimalusel seda kitsendada. Riik on sellest asjaolust teadlik ja avaliku huvi üksuse määratluse muutmist kaalutakse.

4) Tänapäev esineb olukordi, mil ettevõtted on kohustatud dubleerivalt esitada samu andmeid mitmele riigiasutusele.

Seetõttu on oluline, et riik jätkaks riiklike andmekogude integreerimist, vaataks kriitiliselt üle ettevõtetelt nõutavad andmed ja soodustaks elektrooniliste kanalite võimalikult laialdast kasutamist. Samal ajal tuleks veenduda, et see ei tekita mikro- ja väike-ettevõtetele täiendavat halduskoormust.

Soovitatakse pöörata veel enam tähelepanu riiklike andmebaaside integreerimisele ja elektrooniliste kanalite laialdasemale kasutamisele. Kriitilisteks peetakse e-aruanaluse ja muude e-projektide (sh „0-bürokratia“ ja „Digipööre“) edasi arendamist.

5) Võimaliku probleemina nähakse 2016. aastast kehtivas raamatupidamise seaduses kehtestatud uusi nõudeid väike- ja mikroettevõtetele.

Uuringu läbiviijate hinnangul eksisteerib oht, et selle tulemusena kaob viimase kümne aasta jooksul hästi toiminud läbipaistev ja lihtne süsteem.

Riigil soovitatakse jälgida rakenduvate nõuete tegelikku mõju, et vähenenud halduskoormus ei

tooks senise läbipaistva ja lihtsa aruandlussüsteemi hääbumist.

6) Raamatupidamisvaldkonna hariduse kvaliteeti tõstmiseks kutse- ja kõrghariduse tasandil on oluline luua elektroonilised õppekeskkonnad.

Sealhulgas tuleks luua riiklike andmekogude demoversioonid ja interaktiivsed e-õppekeskkonnad.

Eeskätt selliste demobaaside järgi nagu Maksuamet (deklaratsioonide täitmine), RIK (aastaruannete koostamine), Statistikaamet (andmete edastamine) ja erinevad raamatupidamisprogrammid. Samuti on puudus eesti keelde tõlgitud raamatupidamisala raamatutest.

Rahandusministeeriumil soovitati arvestada haridusasutuste vajadusi õppematerjalide osas, eriti nõudlust veebipõhiste demo andmebaaside ja interaktiivsete õppematerjalide vastu.

7) Raamatupidamise Toimkonna sõltumatuse küsimus on samuti välja toodud.

Uues raamatupidamise seaduses on nõue, et kõik Raamatupidamise Toimkonna poolt väljaantud juhendid peab alates 2017. aastast kinnitama Rahandusministeerium. Samas sõltub Raamatupidamise Toimkond ministeeriumist rahaliselt ja tal puudub eelarve, mida ta võib oma äranägemisel kasutada.

Siinkohal soovitatakse välja töötada meetmed Raamatupidamise Toimkonna sõltumatuse tagamiseks.

Siseauditi osa raportis on tagasihoidlik ja mahub ca 2 leheküljele. Raportis on toodud lühike ülevaade siseauditi kujunemisest Eestis ja Eesti Siseaudiitorite Ühingu liikmeskonna kujunemisest. Raportis nenditakse, et avalikus

sektoris on siseauditi arendamisele ja reguleerimisele aastatel 2004-2014 pööratud enam tähelepanu kui erasektoris ning domineerib ka raportis.

Valdkonna reguleerimine algas 2000. aastal, kui Vabariigi Valitsus nimetas **Rahandusministeeriumi vastustavana sisekontrolli-süsteemide ja siseauditi arendamise eest**. Samal aastal võeti vastu ka esimesed õigusaktid selles valdkonnas. Algselt oli Eesti avalikus sektoris siseauditi valdkonnas kasutusel siseriiklik hea tava, mille põhimõtted olid kirja pandud juhendmaterjali nimega „**Siseauditi hea tava**“.

25. mail 2006. aastal kiitis Vabariigi Valitsus kabinetinõupidamisel heaks „**Täidesaatva riigivõimu asutuste siseauditi kontseptsiooni**“ ning juulis 2006 tegi Vabariigi Valitsus rahandusministrile ülesandeks töötada välja **siseaudiitorite täiendavad pädevusnõuded ja tegevuse kvaliteedikriteeriumid**.

Riigi eelarvestrateegias sätestati järgnevateks aastateks siseaudiitori kutseala arendamise strateegilised eesmärgid ja tulemusindikaatorid, mille kohaselt oli Rahandusministeeriumi ülesandeks tagada:

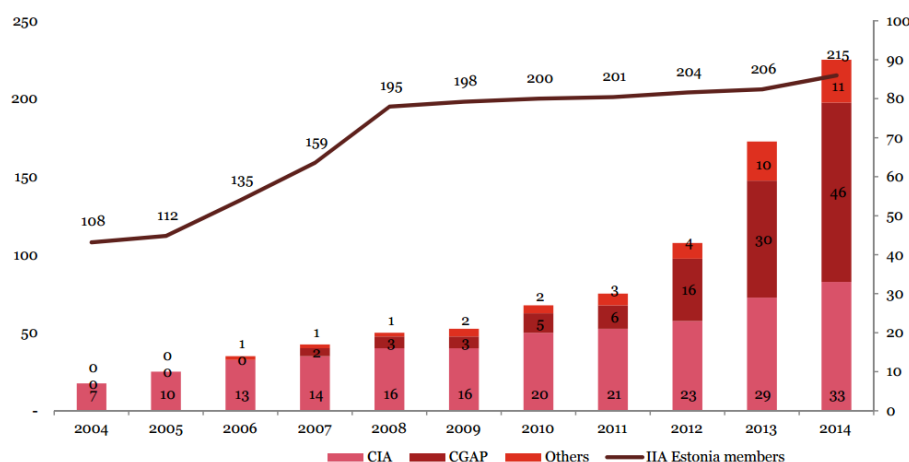
- siseaudiitorite kutsetegevuses üleminek siseriikliku soovitusliku „hea tava“ rakendamisele rahvusvaheliste siseauditeerimise standardite rakendamisele;
- siseauditi funktsiooni kvaliteedi tõstmine siseriiklikele ja rahvusvahelistele nõuetele vastavaks;
- siseaudiitorite kutsesertifitseerimise ja kvaliteedi järelevalve süsteemi väljatöötamine ning selle rakendamiseks vajaliku õigusraamistiku loomine.

2009. aasta lõpuks töötati välja **siseaudiitorite kutsekvalifikatsiooni ja kvaliteedi järelevalve**

süsteem ning valmistati ette **õigusraamistik** selle rakendamiseks. Nimetatud süsteemi regulatsioon põhineb Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi (edaspidi IIA) soovitusel, nõuetel ja printsiipidel ning rahvusvahelistel kutsetegevuse raampõhimõtetel (*International Professional Practices Framework*, edaspidi IPPF).

27. jaanuaril 2010. aastal vastuvõetud **audiitortegevuse seadus** sätestas muu hulgas siseaudiitoritele esitatavad nõuded, siseaudiitorite tegevuse õigusliku aluse, siseaudiitorite õiguse kutsetegevusele ja siseaudiitorite kutsetegevuse kvaliteedi järelevalve teostamise alused. Raporti lk 55 toodud graafikus on näha sertifitseeritud siseaudiitorite arvu kasv vaadeldud perioodil.

Figure 13. IIA Estonia members and certified members in period 2004-2014



5. aprillil 2010. aastal moodustas rahandusminister siseaudiitorite kutsekomisjoni, nõuandva õigusega komisjonina, siseaudiitori kutsetegevuse ja kvaliteedijärelevalve küsimustega tegelemiseks, mille eesmärgiks on aidata kaasa siseaudiitorite kutsetegevuse arengule ja kutsetegevuse kvaliteedi saavutamisele ning selle kaitsmisele.

Koostöös Eesti Siseaudiitorite Ühinguga (IIA Estonia) valmistati ette ja alates 2011 aasta

sügisest on soovijatel võimalik avaliku sektori siseaudiitori rahvusvahelise sertifikaadi (*Certified Government Auditing Professional*, edaspidi CGAP) eksamit sooritada eesti keeles.

1. jaanuaril 2013 jõustus kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muudatus, mille kohaselt:

- tagab volikogu sisekontrollisüsteemi rakendamise ja siseaudiitori kutsetegevuse korraldamise kohalikus omavalitsuses;
- sisekontrollisüsteemi rakendab ja selle tulemuslikkuse eest vastutab valla- või linnavalitsus;
- kohaliku omavalitsuse üksusel on õigus siseaudiitori kutsetegevuse alaste ülesannete täitmiseks moodustatakse vastav ametikoht või luuakse vastav struktuuriüksus;

- kohaliku omavalitsuse üksuses rakendatakse siseaudiitori kutsetegevuse korraldamisel ja tema kutsetegevuse alusena audiitortegevuse seaduses sätestatud;

- kui kohaliku omavalitsuse üksuses on moodustatud siseaudiitori kutsetegevuse alaste ülesannete täitmiseks vastav ametikoht või

loodud vastav struktuuriüksus, esitab vastav ametnik või struktuuriüksuse juht siseaudiitori aruande enne majandusaasta aruande heakskiitmist valla- või linnavalitsusele.

Nii aruande, kui aruannet tutvustava esitlusega saab tutvuda Rahandusministeeriumi kodulehel (<http://www.fin.ee/arvestusala-arengud>).

Kvaliteedihindamise ümarlaud 10.12.2015

Autor: Helen Anijalg, ESAÜ liige, EASi siseauditi juht, SAKK esimees

Siseaudiitorite kutsekomisjoni ja ESAÜ koostöös tekkis mõte tuua kokku tänased ja tulevased kvaliteedihindajaid. Ümarlaua kokkukutsumise peamine eesmärk oli siseauditi üksuste kvaliteedi hindamise ühtlustamine ja hindajate teadlikkuse tõstmine. Samuti oli kõrvalteemana päevakorras nn siseauditi üksuste kobarhindamiste (*peer-review*) võimaluse tutvustamine.



Pildil: kvaliteedi ümarlaual osalejad

Viimase kümne aastaga on Eestis paljudes organisatsioonides läbi viidud siseauditi üksuste kvaliteedihindamisi ja on võimalik teha kokkuvõtteid hinnatavate tagasiside alusel. Hinnatavad ise ei ole alati rahul hindamise kvaliteedi, detailsuse ja lisaväärtusega. Miks nii ja mida saab koostöös teha, et olukord muutuks paremaks? Seda ümarlaualekokkutulnud osalejad asusidki arutama.

Siseauditi üksuse kvaliteedi hindajateks võivad olla vajalike oskuste ja teadmistega isikud.

Standardi 1312 tõlgendus ütleb nii „kompetentne organisatsiooniväline hindaja või hindamismeeskond peab olema pädev kahes valdkonnas: siseauditeerimine ja välishindamise protsess. Pädevust saab näidata kogemuse ja teoreetilise teadmise kombinatsiooni kaudu.

Sarnase suuruse ja keerukuse, sama tööstusharu või valdkonna ja tehniliste probleemidega organisatsioonides hangitud kogemus on väärtuslikum kui vähem asjakohane kogemus. Hindamismeeskonna kõigil liikmetel ei pea olema kogu pädevust: kvalifikatsioon on meeskonnal kui tervikul“.

Hindamisi viivad läbi Rahandus-
ministeeriumi
finantskontrolli
osakond,
rahvusvahelised
audiitoribürood, teised
siseauditi teenust
pakkuvad ettevõtjad ja
eraisikutest
siseaudiitorid, kellel on
olemas vastav
kvalifikatsioon. Seega
on võimalik hindajate ring lai ja mitmekesine.

Esimese ümarlaua sihiks seati kaardistada teemad ja otsustada, kuidas ühiselt edasi tegutseda.

Ümarlaual osalejad jagasid oma kogemusi, mis seonduvad varasemate kvaliteedihindamistega olles nii hindaja kui hinnatava rollis. Paljudel osalejatel oli rikkalik kogemuste pagas mõlemas rollis. Jagati oma mõtteid, ideid ja arvamusi, mis on hästi ja mis võiks kvaliteedihindamiste puhul olla teistmoodi.

Kokkuvõttes jäid kõlama seisukohad:

1. Kvaliteedihindamine ei peaks olema vaid standarditega vastavushindamine vaid andma ka kasulikke soovitusi siseauditi üksusele.
2. Selgelt tuleks eristada, mis on miinimumtase (madalaim latt standardiga vastavuses tegutsemisel) ja mis on parim teadaolev võimalik nn best practice. Hindaja ei tohiks hinnata ei esimese ega viimase alusel.
3. Standarditega vastavuse hindamine peab olema balansseeritud vastavalt üksuse formaliseerituse astmele (suur auditi üksus versus väga väike üksus).
4. Enesehindamise läbiviimine enne välist kvaliteedihindamist on igati kasulik.
5. Tuleb ühiselt arutada teatud standardite tõlgendamist Eesti praktikas (näit standard 2110 - valitsemise hindamine).
6. Tuleb julgustada neid siseauditi üksuseid, kus pole viimase kümne aasta jooksul kordagi hindamist läbi viidud. Soovitada alustada enesehindamisega.
7. Kvaliteedihindamise olulised tähelepanekud (mis mõjutavad standarditega vastavust) ja täiendavad parandusettepanekud peavad olema aruandes väga selgelt eristatud.
8. Hindamised peavad olema pragmaatilised, kiirelt ja asjatundlikult läbi viidud. Hindamise aruanne kompaktne ja soovitusel rakendatavad. Avaliku sektori poolt läbi viidud hindamised on ajaliselt olnud liiga pikad ja hinnatavale liiga ekstensiivsed.
9. ESAÜ võiks kvaliteedihindajatele mõeldud koolituse Tallinnas korraldada juba

kevadel 2016, mis aitaks kaasa metoodika ühtlustamisele ja uute hindajate pealekasvule.

10. Tuleks jätkata ümarlaudadega kvaliteedihindajate ühendamiseks ja ühiste seisukohtade kujunemiseks, kuidas saada põhimõtetest ühtmoodi aru, jagada varasemaid kogemusi ja rahvusvahelisi uusi trende (muudatused IIA kvaliteedihindamise metoodikas ja teiste riikide kogemused).

Ettepanekud ümarlaual osalejatelt:

- 1) Korraldada infohommik kvaliteedihindamise põhimõtete kohta – ettepanek ESAÜ-le edastatud
- 2) Tellida IIA eksperdilt kvaliteedihindamise koolitus –ESAÜ esindaja uurib, kas on võimalik korraldada juba aprillis.
- 3) Edaspidi kaasata ka RM EAPO esindaja ümarlauda – üritatakse leida sobiv aeg järgmiseks korra, mil saaks kõik olulised osapooled osaleda
- 4) Järgmised ümarlaua kohtumised teha jaanuaris ja märtsis. Järgmise korra päevakava selgub jaanuaris.

Osalejad: Viljar Alnek, Heli Jalakas, Marju Domaškina, Mariliis Männik-Sepp, Margit Krieger, Erki Usin, Maris Lepik, Reet Kontkar, Marin Jakobson, Aive Adler, Terje Keenberg, Kärt Vahtra, Elsa Leiten, Helen Anijalg, Karin Rätsep, Karin Karpa, Merike Varik, Andre Kaldamäe.

ESAÜ aastalõpuseminarid

Autor: Terje Keerberg, ESAÜ juhatuse liige, Keskkonnaministeerium

Ühingu traditsiooniline jõuluseminar toimus Tallinnas restoranis Margarita 10. detsembril. Ühingu Lõuna-Eesti liikmed kogunesid pidulikult jõuluseminariks päev hiljem – 11. detsembril Tartus, Villa Margarethas.

ESAÜ 15. juubeliaasta tähistamiseks kinkis ühingu juhatuse liikmetele selleks spetsiaalselt tellitud ESAÜ rinnamärgid ja vihmavarjud.

Juhatus andis ülevaate 2015. a tegemistest, 2016. a plaanidest, liikmeskonna arengust, kiikas ESAÜ rahakotti ning tänas vabatahtlikke ja tunnustas aasta tegijaid. Koos üllatuskülastuse Eesti Jalgpalli Liidu kohtunike koolitaja ja rahvusvahelise kategooria kohtuniku Hannes Kaasikuga, kes on siiani olnud Eesti edukaim jalgpallikohtunik, käidi ära jalgpallikohtuniku kõõgi- ja väljakupoolel.

Hannes Kaasik pani proovile siseaudiitorite teadmised jalgpallikohtunikust Eestis ja Euroopas. Saime teada, et jalgpallikohtunike seas on ka siseaudiitoreid, muusikuid, arhitekte, finantsnõustajaid jt elualade esindajaid. Kohalolijail oli võimalik lahendada ka reaalseid mängusituatsioone kohtunikurollis. Hannes on olnud 2006-2012 ca 50 ametliku rahvusvahelise mängu kohtunik 30 erinevas riigis Kasahstanist Islandini.

Jalgpallikohtunik kaitseb ja teenib jalgpalli, toetab mängijaid, ennetab probleeme, reageerib olukordadele ning viimase võimalusena karistab. Jalgpallikohtunikuks olemine ei ole pelgalt hobi, see on ka tõsine töö, mis vajab järjepidevat „treenimist“ (treeningud 4 korda nädalas, mängud, videoanalüüsid, joogatrennid,

seminarid, koolitused jms). Selgus, et nii mitmedki rõõmud ja raskused on meil sarnased.

Mare Timiani kommentaar www.siseaudit.ee: „Mõtlesin eile, et no küll on hea, et ma siseaudiitorina ei pea 90 min järjest mööda jalgpallistaadioneid koos võistlevate meeskondadega jooksuma ja aastas 30 korda lendama mööda maailma erinevaid võistlusi.“

Ühingu juhatuse esimees Elsa Leiten tõi ühingu juhtimise ja koostöö valdkonnas välja olulisemad sündmused (ühingu põhikirja uuendamine, Balti siseaudiitorite ümarlaud, ühingu ja raamatukogu kolimine, ESAÜ 15. a juubelikonverents jms) ja tulemused (liikmeskonna rekordtase ja pakutud koolituste kogumaht).

Väljakutsetena 2016. aastaks on ESAÜ strateegia uuendamine koostöös liikmetega, kvaliteedihindamise ümarlaua käivitamine, uue CGAP eksamiküsimuste tõlkimine jne.

Ühingu tegevjuht Mariliis Männik-Sepp andis ülevaate koolitustegevusest ja kommunikatsioonist. Aasta jooksul on toimunud hulgaliselt koolitusi-seinare, infohommikuid, kolleegikülastusi ning aastakonverents.

Mitmed ühinguliikmed on jaganud oma teadmisi kolleegidele lektoritena, neist aktiivseimad Siiri Koplmaa, Kärin Rätsep, Viljar Alnek jt. Populaarseimad koolitused olid „IT riskid organisatsiooni kontekstis ja nende haldamine siseauditi vaatest“, „Argumenteerimine siseaudiitoritele“ ning juubelikonverents, millel osales rekordarv kolleege – 170, sh küllalised välisriikidest (lisaks Baltikumile olid esindatud Soome, Rootsi, Norra, Austria ja Bulgaaria).

Ühingu juhatuse liige Mare Timian tegi ülevaate liikmeskonna arengust ning liikmete küsitluse põhitulemustest. Aastalõpu seisuga oli 222 aktiivset liiget, aasta jooksul lisandus 24 uut ning astus välja 18 liiget. Erinevate rahvusvahelise sertifikaadi omanikke oli 84 ja siseriiklikult atesteeritud 68 liiget. Kvaliteedihindamised läbisid Põllumajandusministeeriumi, Eesti Haigekassa, DNB Bank'i ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi siseauditi üksused.

ESAÜ juhatuse liige Krista Nelson mõõtis näitlikult ESAÜ rahakoti paksust.

Seminari pidulikumad hetked kätkesid endas tänuavaldust ürituste korraldajatele ja vabatahtlikele.

Üllatuskülalise abiga loositi eriauhind – IIA CIA õppematerjali veebikeskkonna personaalne kasutusõigus – ühele aasta jooksul panustanud vabatahtlikule. Loosiõnn naeratas Age Kallas'ele Levira AS'ist.

Seminari ametlik osa kulmineerus aasta silmapaistvate tunnustamisega.

Aasta Tegu 2015 tunnustuse nominendid liikmete küsitluse põhjal olid: juubelikonverents, audititarkvara E-doc tööühm, kogu ESAÜ tegevus, juhatuse tegevus ja sisekommunikatsioon, juubeliraamat, aastakoosolek, Kolleegile Külla üritused, koolitusprogramm, infohommikud, Viljar Alneki suundumine erasektorisse.

ESAÜ Aasta Tegu 2015 tunnustuse pälvis üle aastate üks sisukamaid ja huvitavamaid konverentse, väga hästi õnnestunud juubelikonverents Karin Karpa eestvedamisel (korraldustiimis lisaks Karinile Viljar Alnek, Laura Lätt, Elsa Leiten, Mariliis Männik-Sepp),

kellele anti üle Tartu Kunstikooli õpilaste tehtud auhinnaskulptuur.

Aasta Siseaudiitor 2015 tunnustuse nominendid liikmete küsitluse põhjal olid: aastakonverentsi meeskond, Mariliis Männik-Sepp, Karin Karpa, Elsa Leiten, Viljar Alnek, koolitus- ja arenduskomisjon, Helen Anijalg, Lauri Plutus.

ESAÜ Aasta Siseaudiitor 2015 tunnustuse pälvis ESAÜ tegevjuht Mariliis Männik-Sepp, kes on pühendunult panustanud ühingu tegevjuhtimise, infovahetuse ja kommunikatsiooni parendamisse. Mariliis sai auhinnaks Tartu Kunstikooli õpilaste valmistatud auhinnaskulptuuri.

Pidulikus õhkkonnas nauditi jõuluroogasid, vahetati mõtteid toimunust ja tulevastest ettevõtmistest.

Tartu seminaril andis juhatuse esimees ülevaate möödunud aastast ühingu. Lisaks anti edasi eelnenud päeval Tallinnas toimunud üritusel jagatud tunnustused ning ESAÜ juubeliaasta meened liikmetele. Järgnes pidulik ühine jõululsöök.

Soovin meeldejäädavaid sisukaid ühiseid ettevõtmisi ka käimasoleval aastal!

Tartu Infohommik 28.12.2015 Tartu Ülikooli Kliinikumis

Autor: Veronika Kivi, ESAÜ liige, AS Bigbank

Tartu siseaudiitorid jõudsid enne uut aastat veel üks kord kokku saada. Tartu Ülikooli kliinikumi siseaudiitorid Lily Salus ja Piret Vaask kutsusid oma Tartu kolleegid 28. detsembril tutvuma vastvalminud kliinikumi hoone uue korpusegaga.

Silmakliiniku vanemõde tegi siseaudiitoritele ekskursiooni kliinikumi uues hoones näidates erinevatel korrustel paiknevaid ruume. Saime lähemalt tutvuda palatitega, arstide ja medõdede ruumidega ning auditooriumitega. Ringkäigu jooksul saime teada, millised mured ja rõõmud kaasnesid uue hoone valmimise protsessiga.

Oli rõõm näha ja kuulda, et haigla teise ehitusjärgu ehitamisel arvestati mõned aastad varem valminud hoone kogemustega ja uute korpuste ehitamisel prooviti võimalikult palju lähtuda patsiendil heaolust ning muidugi ka personali vajadustest.

Järgmisena suundusime tutvuma äsja renoveeritud L. Puusepa 6 majaga, mille ehitusaeg jääb aastatesse 1912–1914. Statsionaarse ja ambulatoorse õendusabi osakondadele mõeldud hoone on võetud muinsuskaitse alla ning renoveerimisel säilitati võimalikult palju algupärast.

Õhtu lõpetuseks istusime kõik koos kohvilaua taha ning jagasime muljeid.

Soovin tänada veelkord korraldajaid toreda pärastlõuna eest.

PwC infohommik andmekaitse ja küberturvalisuse teemal

Autor: Mare Mäe, IT- ja äririskide valdkonna juht, AS PricewaterhouseCoopers

20. jaanuari ilusal talvehommikul kogunes PwC kontoris Pärnu maanteel üle 40 ESAÜ liikme, ikka selleks, et olla veelgi paremini kursis uute oluliste teemadega, milleks seekord olid andmekaitse ja küberturvalisus.

Infohommikul astus üles PwC IT- ja äririskide valdkonna juht Mart Mäe, kes rääkis uute riskide olemusest, intsidentide potentsiaalsest kahjust, organisatsiooni turvalisuse hindamisest, intsidentide ennetusest ning sellest, kuidas käituda intsidendi korral. Teema oli intrigeeriv ning tekkis huvitav diskussioon, osalejad esitasid Mart Mäele küsimusi ning jagati kogemusi.

Kõlama jäi mõte, et intsidente esineb järjest enam, kuid on võimalik, et tihti nendest organisatsiooni sees ei rägita, kas teadmatusest või soovist vältida negatiivset tähelepanu.

Ühtlasi arutasime, kas andmekaitse ja küberturbe on IT risk või äririsk ning jõudsimme ühisele arusaamale, et kuna intsidentidest saadavaid kahjusid kannab äri, mitte IT osakond, on tegemist ikkagi pigem äririskiga.

Põgusalt rääkisime ka uuest ELi isikuandmekaitse määrusest, mille juurutamine peaks kõikjal algama, kuid teema on sedavõrd mahukas, et vajab tõenäoliselt eraldi infopäeva.

Veel selgus diskussioonist, et vahel on keeruline leida argumente, miks üks või teine turvalisuse aspekt on oluline ja ärikriitiline. Sellest tulenevalt jagas Mart Mäe PwC koostatud valdkonnapõhiseid andmekaitse ja küberturbega seotud riske, ohtusid ning levinumaid intsidente, mis asuvad PwC kodulehel

http://www.pwc.com/ee/et/ras/ariandmete_kaitse_ja_turvatestimine.html.

Lõpetuseks veel mõttetera Robert Muellerilt, endiselt FBI direktorilt: “*On ettevõtted, kes on saanud kahjusid intsidentidest ja on need, kes peagi saavad.*”

Siseaudiitorite infotund Tartus korruptsiooni ja pettuste avastamise teemal

Autor: Kersti Mehilane, ESAÜ liige, Tartu Ülikool

21. jaanuaril 2016 toimus Tartus infohommik korruptsiooni ja pettuste avastamise teemal. Kogemusi jagas Marilin Pikaro (CIA, CFE), kes juhib audiitorfirmas Ernst&Young Baltic erikontrolli ja pettuste uurimise tiimi. Huvitav teema ja kogenud lektor meelitas infohommikule 20 siseaudiitorit peamiselt Lõuna-Eestist, osalejaid oli kaheksast asutusest ja organisatsioonist.

Hakatuses tutvustas Marilin audiitorfirmas Ernst&Young tehtud tippjuhtide uuringu tulemusi ning rääkis lühidalt korruptsiooni olemusest. Käsitleti ametiisiku ja ametiseisundi mõistet ning olulisemaid sätteid korruptsioonivastasest seadusest ja karistusseadustikust.

Marilin märkis, et sageli jääb töötajate ebaeetiline käitumine tippjuhtkonnale märkamata. Oluline on üles ehitada kõiki juhtimistasandeid, üksusi ja tegevusvaldkondi kattev sisekontrolli süsteem, mis aitaks pettusi ära hoida: sisekontrolli raamistiku loomine, protseduuride ja sisekordade kehtestamine, pettuse riskide hindamine, pettuste ennetamine, töötajate teadlikkuse tõstmine, pettuste uurimine, tulemuste koondamine ja järeltegevused.

Sisekontrolli raamistikust oli huvitav teema juhtkonna hoiakute kujundamine (tone at the top). Marilin tõi näite, et Eestis on koguni ettevõtteid, kus see ongi põhiline meede. Näiteks, juhtkonna sõnum on: kui varastad, siis vastutad.

Pettuse riskide hindamisel rõhutas lektor teavituskanalite loomist, huvide konflikti identifitseerimis-süsteemi loomist (töötajad teavitavad oma majanduslikest huvidest) ja üllatuskontrolle. Töötajate teadlikkuse tõstmisel on tähtis, et sõnumid töötajatele peavad olema järjepidevad ja konkreetsed.

Kui üldiselt arvatakse, et korruptsioon on peamiselt avaliku sektori teema, siis tegelikult hõlmab see ka erasektorit. Tundlikumad valdkonnad on transport, logistika ja ehitus. Analoogiliselt avaliku sektoriga küsivad paljud suurettevõtted Eestis samuti oma töötajatelt andmeid majanduslike huvide kohta. Tavaliselt on see reguleeritud sisekorraeskirjaga: kas kõik töötajad peavad esitama MHD või on see korraldatud ametiastmete kaupa.

Marilin tõi rohkelt näiteid korruptsioonist ning tutvustas praktilisi töövahendeid, kuidas pettust avastada. Pettuse uurimise peamised küsimused on: kuhu raha on liikunud? kes kasu saab? Kui neile küsimustele on vastus leitud, on asi lahendatud. Samuti jäi Marilini pettuste uurimise praktikast kõlama siseaudiitorite jaoks tuttav põhitõde – kui tahad teada, kuidas asjad tegelikult on, räägi inimestega. Eelista otsesuhtlust (telefonikõnet või kohtumist) kirjavahetusele!

Küsimusele, kas korruptsioonist midagi kasu ka on, vastas lektor naljatades, et see toetab Eesti majandust – eksport idasuunal oleks altkäemaksu andmata peaaegu võimatu.

Täname Marilini huvitava esitluse eest, sellest said ideid nii algajad kui ka kogenud siseaudiitorid.

Kolleegile külla: SEB siseauditi üksus on võrdväärne partner organisatsiooni juhtidele

Autor: Doris Bergmanis, ESAÜ liige, Rahandusministeerium

SEB panga siseaudiitorid kutsusid 5. veebruaril kolleegid külla. „Kolleegile külla“ ürituste sarja populaarsust tõestab välkkiire registreerumine ja kohtade täitumine ning etteruttavalt võib öelda, et tegemist oli väga huvitava ettevõtmisega.

Ürituse esimeses pooles rääkis siseaudiitoritega AS SEB Pank juhatuse esimees Allan Parik. Ta tutvustas, milline on tema hinnangul siseauditi roll ning millisena ta näeb siseauditis töötavaid inimesi. Peamiste tunnustena tõi ta välja siseaudiitori sõltumatuse, audiitor ei ole kallutatud kellegi huvide poole, samuti objektiivsuse asjaolude hindamisel.

Pariku hinnangul on siseauditi roll ja olulisus saanud aja jooksul organisatsioonis selgemaks, sealhulgas on sellele kaasa aidanud ärikultuuri muutused ja majanduskriis. Kuid kõige tähtsama osana tõi ta välja professionaalse meeskonna. Pariku sõnul peavad siseauditi osakonnas olema parimad pead, et olla võrdväärne partner organisatsiooni juhtidele. Siseaudiitorite võime näha asjade sisusse ning oskus leida argumenteeritud lahendusi aitab vältida halbu üllatusi – kaotatud tulusid, ootamatuid kulusid või sanktsioone. Siseaudiitorid pole Pariku hinnangul kamp kurje inimesi eraldi toas, vaid nad on näoga organisatsiooni poole. Organisatsioonil peab olema austus siseauditi vastu, mitte kartus või kuvand vaenlasest. Tunnustus ei tohi tulla positsioonist vaid audiitorite tegudest, siis ei ole vaja ka audiitoril üksi asjade sisusse kaevata ja

auditeeritav aitab igati kaasa. Siseaudiitorite pädevusele aitab kindlasti kaasa nende spetsialiseerumine teatud valdkondadele ning organisatsiooni tundmine ja mõistmine.

SEB Grupis on siseaudiitoreid kokku 80, nad on esindatud 14s riigis. Jätkates detailsemalt SEB Eesti siseauditi tööga, siis Balti Divisjoni kuuluv osakonnas on 6 inimest – siseauditi juht Triin Tats ning viis siseaudiitorit. Osakond allub küll otseselt nõukogule, kuid siseauditi juht tõi välja, et nad ei tööta konkreetseid isikuid silmas pidades ning töö tegemisel ei lähtuta mitte alluvussuhtest, vaid siseauditi missioonist muuta organisatsioon tugevaks ja terveks.

SEB Eesti siseauditi tööplaani koostamisel võetakse esmalt t arvesse planeeritud grupiüleseid auditeid, seejärel vaadatakse üle Balti riikide ülene auditivajadus ja seejärel Eesti enda auditivajadus. Parik tõi välja, et kuna siseaudit on kaasatud organisatsiooni kõrgeimal tasandil, siis auditiplaan pakub juhtkonnale tihti ahhaa-elamust – selliseid teemasid peaks tõepoolest vaatama, mille peale ise pole tulnud. Tööplaani koostamisel saadakse oluline sisend SEB riskijuhtidelt. Siseauditi osakond teeb tihedat koostööd nii jaepanganduse kui korporatiivpanganduse riskihalduse töötajatega. Riskijuht osaleb alati auditi avakoosolekul, vajadusel kaasatakse neid auditite läbiviimisel auditi meeskonda ning peamist järelevalvet auditi soovitude täitmise üle teostavad samuti riskijuhid. Need on kindlasti ka teguriteks, millest tulenevalt riskijuhid tunnetavad, et nad töötavad siseauditiga ühise eesmärgi nimel.

Aitäh SEB kolleegidele meeldiva vastuvõtu ja huvitavate arutelude eest!

Siseaudiitorite ümarlaud tulemusjuhtimise ja tulemuskaardi hindamise teemal

Autor: Deivi Kiviste, ESAÜ liige, EASi siseaudiitor

18. veebruaril toimunud tulemusjuhtimise ümarlaua eesmärk oli omavaheline arutelu, kogemuste vahetus ja ideede jagamine tulemusjuhtimise hindamise teemal. Ümarlaud tõi kokku üheksa huvilist erinevatest asutustest. Osalejaid oli nii ministeeriumitest, ülikoolist, avalik-õiguslikust asutusest kui ka riigi sihtasutusest. Kohaletulnutest ei olnud veel keegi tulemusjuhtimist konkreetselt auditi või nõuandva töö käigus hinnanud, küll aga oli teemaga seotud kogemus olemas näiteks magistritöö koostamisel.

Tulemusjuhtimist kui konkreetset terviksüsteemi kohalolnud asutuste esindajate sõnul nende asutuses rakendatud ei ole. Siiski on enamuses organisatsioonides olemas selle põhielemendid – strateegilised eesmärgid, nende põhjal tekkinud arengukavad ja tööplaanid (sh mõõdikud) ning nende täitmise jälgimine.

Seega tulemusjuhtimise elemente on rakendatud ning on võimalik hinnata erinevate üksikute tegevuste/protsesside tulemusi, kvaliteeti jms. Kõige keerulisem on sealjuures hinnata, kas seatud eesmärgid ja nende mõõtmiseks määratletud mõõdikud on õiged ja asjakohased. Samuti on oluline jälgida, et mõõdikute täitmise aluseks olevad andmed oleksid kättesaadavad ning usaldusväärsed.

Kohalolnutest kolm inimest on tegevad ka Eesti Kvaliteediühingu liikmetena ning nende kogemustest rääkides tõdesime, et

Kvaliteediühingu raames tehtud töödest ning omandatud teadmistest on palju abi ka tulemusjuhtimise valdkonna hindamisel.

Ühise arutelu tulemusel toodi välja ettepanekuid, kuidas enne tulemusjuhtimise hindamise töö ettevõtmist koguda taustateadmisi selles valdkonnas:

- Tutvu erinevate tulemusjuhtimise põhimõtetega, et mõista nii enda asutuses rakendatud põhimõtteid kui olla teadlik ka alternatiividest. Iga asutus võib kokku panna just endale sobivaima variandi ning ei peaks kinni jääma olemasolevatesse mudelitesse.
- Leia üles tulemusjuhtimise teemast huvitatud ja kogemusi omavad inimesed ülikoolidest, konsultatsioonifirmadest või erinevatest asutustest, kus on tulemusjuhtimist edukalt rakendatud. Pea nendega nõu või kaasa nad eksperdina oma töösse.
- Otsi üles erinevad temaatilised lõputööd, auditiaruanded või artiklid/arvamuslood.

Kokkuvõttes jäid osalejad kohtumisega rahule ning veel peale kohtumistki vahetati omavahel e-kirjade kaudu kasulikku infot.

Ettepanekuna ESAÜ-le tekkis mõte, et edaspidi võiks selliste kohtumiste puhul ühendada infohommiku ja ümarlaua formaadid ehk kõigepealt on lühike ülevaade kohtumise teemast ning seejärel interaktiivne arutelu. Idee tuleneb eelkõige sellest, et ümarlauale võib tulla kohale ka selliseid inimesi, kes on teemast huvitatud, kuid sooviksid enne arutelu ka lühiülevaadet ümarlual käsitletava valdkonna kohta.



IIA koduleht: <https://global.theiia.org/>
ECIIA koduleht: www.eciia.eu

IIA standardid on muutumas

IIA Standardid on taaskord uuenduskuuri läbimas. Standardite eest vastutav komisjon on teinud põhjalikku tööd ja pakkunud välja muudatused, mis rakenduvad 2017. aastast.

Kõigil siseaudiitoritel on võimalus tutvuda planeeritavate muudatustega ja jagada oma arvamust. Standardite tekst koos muudatustega on kättesaadav:

<https://global.theiia.org/standards-guidance/Pages/2016-Standards-Exposure.aspx>

Samal lehel asub ka tagasiside vorm. IIA ootab tagasisidet muudatusettepanekute kohta 30. aprillini.

Uuenduskuuri läbi teinud standardid jõustuvad 2017. aasta 1. jaanuaril.

The Internal Audit Function and the Own Risk and Solvency Assessment

IIA Holland on välja andud juhise „The Internal Audit Function and the Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)“.

Juhis on kättesaadav:

<https://global.theiia.org/knowledge/Public%20Documents/IIA-Netherlands-Practical-Guide-to-IA-Function.pdf>

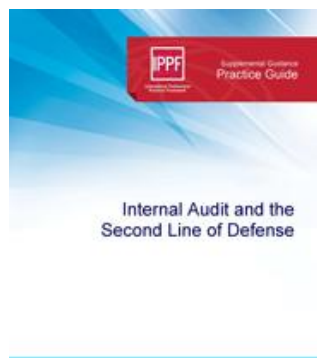
Uued IIA väljaanded

IIA sarjast „Global Perspectives and Insights“ kolmas väljaanne keskendub organisatsiooni kultuuri auditeerimisele:



„Auditing Culture - A Hard Look at the Soft Stuff“.

Lisainfo: <https://na.theiia.org/periodicals/Pages/Global-Perspectives-and-Insights.aspx>



Uus IIA tegevusjuhend
„Internal Audit and the Second Line of Defense“



Uus IIA tegevusjuhend
„Talent Management: Recruiting, Developing, Motivating, and Retaining Great Team Members“

IIA tegevusjuhendid on kättesaadavad IIA kodulehelt: <https://global.theiia.org/standards-guidance/recommended-guidance/Pages/Newly-released-IPPF-Guidance.aspx>

Uued CBOK aruanded

Rahvusvahelise Siseaudiitorite Instituudi Uuringufond (IIARF) on välja andnud uued aruanded, mis tuginevad 2015. aastal läbiviidud rahvusvahelise CBOK (Common Body of Knowledge) uuringu tulemustele.



Engaging Third Parties for Internal Audit Activities: Strategies for Successful Relationships



CBOKi uuringu tulemuste põhjal koostatud aruanded on kättesaadavad:

www.theiia.org/goto/CBOK

IIA raamatupoe uudised



Class Tools for Building an Internal Audit Activity, 2nd Edition

IIA soovib uutele ning ka arengu-meelsetele siseauditi üksustele väljaannet, mis sisaldab palju praktilisi näidiseid:

„Essentials: World-



Institute Book of the Month

IIA raamatupood pakub igal kuul mõnda oma väljaannet IIA liikmetele soodushinnaga

(-20% täishinnast):

Veebruar 2016:

„Sawyer's Guide for Internal Auditors, 6th Edition

Märts 2016:



„The Internal Auditor's Guide to Risk Assessment

ESAÜ infolehe toimetatus:

* E-post: info@siseaudit.ee * Telefon 52 19 683

ESAÜ koduleht: www.siseaudit.ee